70 | NOVEMBRE 2026

crdd

saó dones

VIOLÈNCIA ECONÒMICA

CONSELL MUNICIPAL
DE LES DONES

AJUNTAMENT SANT BOI DE LLOBREGAT

SANT BOI COMMEMORA EL 25N AMB ACTIVITATS DURANT TOT EL MES DE NOVEMBRE

L'Ajuntament de Sant Boi, conjuntament amb les entitats de dones del municipi, ha organitzat una programació d'activitats durant el mes de novembre per commemorar el **25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones**, i sensibilitzar la ciutadania sobre les violències masclistes.

Entre les activitats destacades, el **17 de novembre, a les 18 h, als Cinemes Can Castellet**, tindrà lloc la projecció del documental *No estás loca*, una proposta per visibilitzar i generar reflexió al voltant de la violència vicària i les seves conseqüències.

La programació també inclou la lectura del manifest institucional i la sortida conjunta cap a la manifestació unitària de Barcelona, el mateix 25 de novembre. A més, el **27 de novembre** tindrà lloc la jornada tècnica **«Violència econòmica: de l'esfera privada al reconeixement públic»**, adreçada a les i els professionals del Circuit Local d'Abordatge de les Violències Masclistes. La jornada vol aprofundir en la detecció i l'abordatge de la violència econòmica, així com contribuir a fer visible i reconèixer públicament aquesta forma de violència masclista.

Al llarg del mes, les diferents propostes conviden a la sensibilització, la reflexió i el compromís col·lectiu per avançar cap a una societat lliure de violències masclistes.

Consulteu la programació del 25N per conèixer totes les activitats, les dates i els horaris, a santboi.cat/igualtat i a @igualtatstboi. ■

SANT BOI REFORÇA LA FORMACIÓ PROFESSIONAL PER ABORDAR LA VIOLÈNCIA VICÀRIA

L'Ajuntament de Sant Boi ha impulsat un cicle de tres sessions formatives sobre violència vicària, una de les formes de violència masclista en què el municipi està posant el focus. La iniciativa ha estat precedida d'un treball amb el Circuit Local d'Abordatge de les Violències Masclistes, amb l'objectiu de reforçar la coordinació i millorar la resposta dels serveis davant d'aquest tipus de violència.

Les sessions han anat a càrrec de Raúl Lizana, Montse Plaza i José Carlos Ríos, que han aportat coneixements i eines per aprofundir en la comprensió d'aquesta violència i en la seva detecció i abordatge professional.

Amb aquest cicle, Sant Boi continua avançant en la prevenció de les violències masclistes i en la capacitació dels equips professionals implicats en l'atenció i l'acompanyament a les dones i als infants. ■

SANT BOI VISIBILITZA LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA AMB UNA CAMPANYA DE SENSIBILITZACIÓ PEL 25N

Amb motiu del 25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència envers les Dones, l'Ajuntament de Sant Boi ha impulsat durant el mes de novembre una campanya de sensibilització per fer visible la violència econòmica com una forma de violència masclista que sovint passa desapercebuda.

La campanya es difondrà a les xarxes @igualtatstboi a través d'un vídeo amb el lema **#ViolenciaEconomicaÉsViolenciaMasclista**, amb l'objectiu d'ajudar a identificar situacions de control dels diners, limitació de l'autonomia econòmica o dependència financera imposada en les relacions de parella.

Amb aquesta iniciativa, Sant Boi vol contribuir a trencar el silenci al voltant d'aquesta realitat, promoure'n el reconeixement social i recordar que l'autonomia econòmica és fonamental perquè les dones puguin decidir sobre la seva vida amb llibertat i seguretats. ■

CAMPANYA «EI, QUÈ FAS?» PER SENSIBILITZAR EL JOVENT SOBRE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

L'Ajuntament de Sant Boi va impulsar durant el mes de juliol a les xarxes la tercera edició de la campanya **«Ei, què fas?»**, una iniciativa adreçada a adolescents i joves per sensibilitzar sobre les violències masclistes, especialment les violències sexuals, tant a les xarxes socials com en els espais quotidians de relació.

La campanya va apostar per un enfocament innovador per generar impacte i provocar la reflexió: mostrar dones exercint comportaments violents, capgirant els rols habituals amb què sovint es representen aquestes situacions. Aquest recurs busca sorprendre, qüestionar conductes normalitzades i afavorir que el jovent identifiqui actituds de control, assetjament i violència que poden passar desapercebudes.

Amb aquesta iniciativa, Sant Boi reafirma el seu compromís amb la prevenció de les violències masclistes entre les persones joves, promovent relacions basades en el respecte, el consentiment i la llibertat, tant presencialment com en l'entorn digital. ■

Sumari

02. Programació d'actes de commemoració del 25N
03. La llibertat també passa per l'autonomia econòmica
04. Quan els diners també són una eina de control
05. Les cares de la violència econòmica
06. Més enllà de la butxaca: l'impacte de la violència econòmica
07. Com detectar la violència econòmica abans que sigui massa tard
08. De la dependència a l'autonomia: recursos per sortir de la violència
09. La violència econòmica en primera persona
10. Lucía Avilés: "La primera acció per al reconeixement de la violència econòmica com a modalitat de violència de gènere és modificar el Codi Penal"
11. Actes i activitats de promoció de la igualtat entre dones i homes

Edita: Ajuntament de Sant Boi. Consell Municipal de les Dones

Redacció i Assessorament: Associació de Dones Periodistes (Marta Corcoy, Paloma H. Pastor)

Maquetació i impressió: Impremta Pagès (Anglès)

LA LLIBERTAT TAMBÉ PASSA PER L'AUTONOMIA ECONÒMICA

Hi ha violències que no deixen marques visibles, però que poden condicionar profundament la vida d'una dona. La violència econòmica és una d'elles: sovint queda amagada darrere de situacions quotidianes, de decisions que semblen compartides o de relacions de dependència que, a poc a poc, limiten la capacitat de decidir i de viure amb llibertat.

Com a dona i com a regidora d'Igualtat, em preocupa especialment que encara costi tant reconèixer aquesta forma de violència masclista. Controlar els diners, impedir que una dona treballi, limitar-ne l'accés als recursos propis o utilitzar les obligacions econòmiques per mantenir el control sobre ella no són expressions d'amor ni qüestions privades: són formes de violència que hem de saber identificar i combatre.

Perquè l'autonomia econòmica és molt més que disposar de diners. És poder prendre decisions, construir un projecte de vida propi i tenir alternatives quan una relació es converteix en un espai de patiment. És, en definitiva, poder ser lliure. I aquesta llibertat no hauria de dependre mai de qui controla els recursos econòmics.

A més, aquesta violència no sempre acaba quan acaba una relació. De vegades, continua a través de l'incompliment de les obligacions econòmiques, les pressions o les dificultats per refer la pròpia vida. Per això, necessitem serveis preparats per detectar aquestes situacions, recursos que acompanyin les dones i una societat que deixi de normalitzar comportaments que perpetuen la desigualtat.

A Sant Boi fa anys que treballem per construir una ciutat més feminista, justa i cohesionada. Sabem que combatre les violències masclistes exigeix prevenció, sensibilització, atenció i compromís col·lectiu. Aquest 25 de novembre, amb la campanya **#ViolenciaEconomicaÉsViolenciaMasclista**, volem contribuir a fer visible aquesta realitat i recordar que no hi ha violències de primera i de segona: totes vulneren els drets i la llibertat de les dones.

Voldria que aquest missatge arribés especialment a les dones que poden estar vivint una situació de violència econòmica: no esteu soles, no és culpa vostra i teniu dret a viure sense control ni dependència imposada. I també voldria que interpel·lés tota la ciutadania, perquè erradicar les violències masclistes és una responsabilitat compartida.

Com a regidora, crec que una ciutat feminista es demostra també en la seva capacitat de garantir que totes les dones puguin decidir sobre la seva vida amb autonomia, seguretat i dignitat.

Perquè la llibertat no pot tenir un preu, ni pot dependre de qui té els diners. ■

Sensi Domínguez Recio
Regidora d'Ocupació i Formació ocupacional, d'Igualtat de gènere i feminisme, de Dret del temps, de Persones amb discapacitat i de LGTBI+
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

QUAN ELS DINERS TAMBÉ SÓN UNA EINA DE CONTROL

La violència masclista s'associa sovint amb agressions físiques, insults, amenaces o altres formes de violència psicològica. Però pot adoptar formes molt menys visibles i, per tant, més difícils d'identificar. Una d'aquestes formes és la violència econòmica: utilitzar els diners, els recursos o el patrimoni com una eina per controlar, limitar la llibertat o generar dependència.

La violència econòmica es produeix quan una persona priva intencionadament i sense justificació una dona dels recursos que necessita per al seu benestar o el dels seus fills i filles, impedeix que disposi dels seus propis diners o dels recursos compartits, s'apropia dels seus béns o incompleix de manera reiterada i injustificada el pagament de pensions alimentàries.

Entendre què és la violència econòmica implica mirar de prop situacions que poden quedar amagades darrere de la quotidianitat. Per exemple: qui decideix com es gasten els diners de la llar? Qui té accés als comptes bancaris? Qui controla els ingressos de l'altra persona? Una dona pot tenir una nòmina i, tanmateix, no poder decidir lliurement què fa amb els seus diners. També pot passar que la parella li exigeixi justificants de totes les despeses, li doni una quantitat limitada de diners per a les necessitats quotidianes, li impedeixi treballar o estudiar, controli els seus comptes o contracti préstecs al seu nom.

EN LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA, ELS RECURSOS ES CONVERTEIXEN EN UN INSTRUMENT PER RESTRINGIR L'AUTONOMIA DE LA DONA

Són situacions que, vistes de manera aïllada, poden semblar discussions sobre l'organització domèstica o els diners de la parella. La qüestió és, però, si hi ha una relació de control i desigualtat de poder. Compartir les despeses, acordar un pressupost familiar o decidir conjuntament una compra no és violència econòmica. Ho és quan els recursos es converteixen en un instrument per restringir l'autonomia de l'altra persona, sotmetre-la o dificultar que pugui prendre decisions sobre la seva pròpia vida.

Els diners tenen una relació directa amb la llibertat. Disposar de recursos propis permet prendre decisions, mantenir una certa autonomia i, si cal, posar fi a una relació. Per això, controlar l'economia d'una dona pot ser també una manera de mantenir-la dins d'una relació violenta. La dependència econòmica pot fer més difícil marxar, trobar un habitatge, assumir les despeses dels fills i filles o començar una nova vida.

La violència econòmica, a més, no necessàriament desapareix quan acaba la relació. Pot continuar, per exemple, mitjançant l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries o l'obstaculització de l'accés als recursos compartits. També pot aparèixer en forma d'apropiació dels béns de la dona. D'aquesta manera, el control econòmic pot convertir-se en una prolongació de la violència més enllà de la convivència.

A Catalunya, la violència econòmica està reconeguda com una forma de violència masclista a la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. La posterior Llei 17/2020, que modifica i amplia aquesta norma, va reforçar un concepte de violència masclista que inclou diverses formes i àmbits, entre elles la violència econòmica. També es reconeix que aquestes violències poden produir-se en l'àmbit de la parella, familiar, laboral i en altres espais.

Reconèixer aquesta violència és un pas important perquè permet posar nom a conductes que es podrien arribar a interpretar com a «problemes de parella» i és una manera de fer-les visibles. Perquè controlar els diners, impedir l'autonomia econòmica o utilitzar els recursos per sotmetre una dona també és violència masclista. ■

La violència econòmica no és només la manca de diners

Parlem de violència econòmica quan existeix una conducta intencionada de control, privació, apropiació o limitació dels recursos d'una dona, especialment en un context de desigualtat de poder. La diferència amb la pobresa, la precarietat laboral o el fet de tenir pocs ingressos és important: no és només una qüestió de quants diners hi ha, sinó de qui controla els recursos i amb quina finalitat.

LES CARES DE LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA

La violència econòmica és un prisma amb moltes cares, que sovint s'instal·la de manera gradual en la vida quotidiana. El control econòmic pot començar amb gestos que es normalitzen dins de la parella i acabar limitant greument l'autonomia de la dona.

La violència econòmica és una forma de control que pot instal·lar-se de manera gradual en la vida quotidiana i que, precisament perquè sovint es confon amb decisions «normals» dins d'una parella, pot passar inadvertida. I és que compartir una economia familiar no vol dir renunciar a l'autonomia econòmica. En una relació basada en la igualtat, les decisions sobre els diners es poden acordar, però cada persona ha de poder tenir accés als recursos i prendre decisions sobre els seus propis ingressos.

COMPARTIR UNA ECONOMIA FAMILIAR NO SIGNIFICA RENUNCIAR A L'AUTONOMIA ECONÒMICA

Segons l'estudi 'Violència econòmica contra les dones en les seves relacions de parella o ex parella', elaborat pel Ministeri d'Igualtat, la violència econòmica és la tercera manifestació més freqüent de la violència de gènere. Són dades de la Macroenquesta de Violència contra la Dona 2019, que indiquen també que l'11,5 % de les dones de 16 anys o més residents a Espanya han patit aquest tipus de violència al llarg de la vida.

Entre les conductes més habituals associades a la violència econòmica, l'estudi assenyala impedir que la dona prengui decisions sobre l'economia familiar o que faci compres de manera independent, amb una incidència del 7,5 %. El 6,3% ha afrontat que l'agressor es negui a donar-li diners per a les despeses de la llar, encara que en disposés; un 5% de les dones víctimes de violència econòmica ha vist coartada la seva llibertat per estudiar o treballar, i un 4,6% ha estat víctima de la petició de préstecs, l'ús de targeta de crèdit o ús dels seus propis diners sense el seu consentiment.

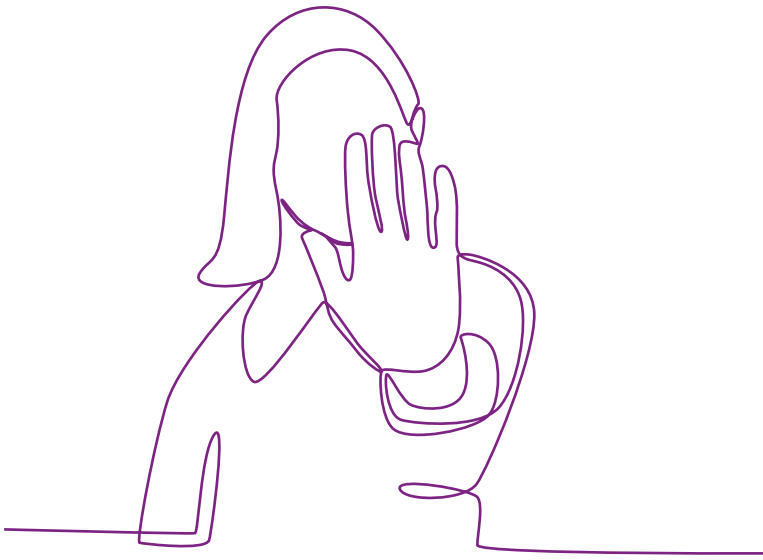
Impedir l'autonomia i generar dependència

La violència econòmica pot aparèixer abans que una dona tingui ingressos propis. Una parella pot dificultar que treballi, pressionar-la perquè deixi la feina o qüestionar constantment les seves decisions professionals. També pot posar obstacles perquè la dona es formi o millori les seves oportunitats laborals. Arguments com «no cal que treballis», «amb la feina no tens temps per a la família» o «aquesta feina no ens convé» poden formar part d'una dinàmica de control quan no són decisions compartides, sinó pressions destinades a limitar la independència de la dona.

El Ministeri d'Igualtat identifica aquesta dimensió com a sabotatge laboral. Arribar tard a buscar els fills i filles de manera deliberada, interrompre el descans necessari per treballar o provocar conflictes relacionats amb la feina poden acabar tenint conseqüències directes sobre el salari o fins i tot sobre la continuïtat laboral de la dona. Així, la dependència econòmica no és només una conseqüència de la violència: també pot ser una manera de mantenir-la.

Una altra cara de la violència econòmica consisteix a fer que una dona no pugui conèixer ni controlar la situació econòmica de la llar, limitar la seva capacitat real de decisió sobre els recursos i, per tant, condicionar el seu present i el futur. Per exemple, no permetre-li accedir als comptes bancaris, ocultar informació sobre els ingressos, els estalvis o els deutes, o mantenir-la al marge de les decisions sobre el patrimoni familiar. Pot passar que els béns compartits es posin només a nom d'una persona o que les decisions econòmiques importants es prenguin unilateralment.

Aquest tipus de situacions sovint perviuen fins i tot quan la relació s'acaba. Deixar de pagar deliberadament despeses o obligacions acordades, generar o acumular deutes, dificultar l'accés als recursos comuns o retenir béns poden ser maneres de mantenir el control sobre l'altra persona. Els diners relacionats amb els fills i filles també poden convertir-se en una eina de pressió. Per exemple, utilitzar el pagament de determinades despeses per generar conflicte o condicionar-lo a altres qüestions de la relació. ■

MÉS ENLLÀ DE LA BUTXACA: L'IMPACTE DE LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA

Controlar els recursos de la dona no només és qüestió de diners, també limita la seva capacitat de decidir, de moure's amb llibertat i de construir un projecte de vida propi.

La violència econòmica pot afectar directament l'autonomia i la presa de decisions. Si una dona no disposa dels seus ingressos, desconeix la situació econòmica de la família o necessita autorització per fer determinades despeses, la seva capacitat de decidir queda condicionada, una pèrdua d'autonomia que impacta en diferents esferes de la seva vida. L'estudi 'Violència econòmica contra les dones en les seves relacions de parella o ex parella' del Ministeri d'Igualtat identifica greus conseqüències en quatre àmbits diferents.

EL CONTROL ECONÒMIC POT REDUIR LES OPCIONS DISPONIBLES I FER MÉS DIFÍCIL PRENDRE DECISIONS AMB LLIBERTAT.

El primer és la salut mental, amb manifestacions que van des de la frustració, el descens de l'autoestima i de la confiança, la sensació de culpa o de fracàs fins a quadres d'ansietat o depressió que poden derivar en idees suïcides. També es produeixen conseqüències en la salut física: a més de somatitzar molts dels problemes psicològics (amb fatiga, caiguda de cabell o problemes dermatològics), es produeixen efectes de malnutrició per les restriccions a béns bàsics. L'impacte de la violència econòmica també es dona en la qualitat de vida dels fills i filles: se'n ressent el rendiment escolar o la socialització, es produeix abandonament prematur dels estudis i, fins i tot, es donen casos extrems de violència vicària. Finalment, l'estudi destaca les conseqüències econòmiques, amb efectes com la pèrdua de patrimoni, la precarització laboral, l'endeutament, el canvi en els hàbits de consum, etc.

Quan els diners dificulten sortir de la violència

Una de les conseqüències més greus de la violència econòmica és la dificultat per posar fi a una relació violenta. Marxar d'una llar implica disposar de recursos per pagar un habitatge, cobrir les despeses quotidianes i garantir les necessitats dels fills i filles. Si la dona no té ingressos propis o no pot accedir als recursos comuns, iniciar una nova vida pot ser inassolible. Les conseqüències poden continuar després de la separació, ja que la pèrdua d'ingressos, els deutes o les dificultats per accedir a l'habitatge poden afavorir la precarització i l'empobriment.

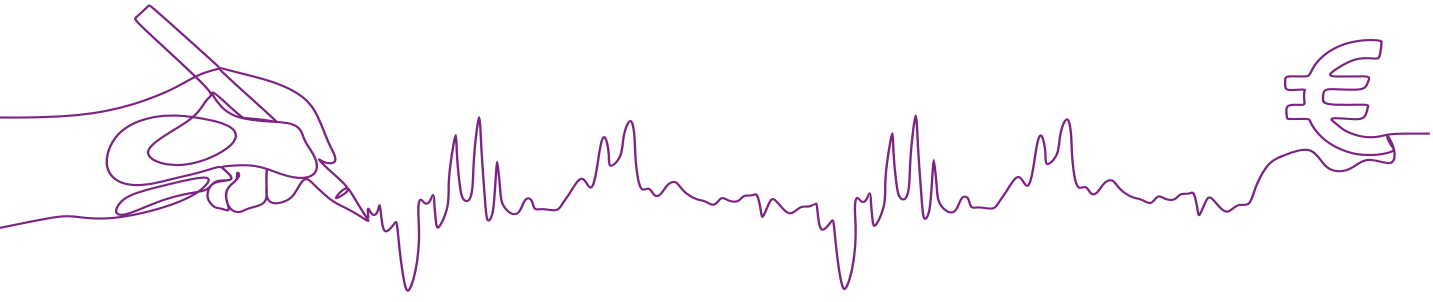
La desigualtat econòmica també té gènere

A Catalunya persisteixen desigualtats en els salaris, en l'accés i les condicions del mercat laboral, en les trajectòries professionals i en el repartiment del treball de cures. Un dels elements clau és la bretxa salarial: de mitjana, les dones perceben menys ingressos laborals que els homes. A això s'hi afegeix una major presència femenina en el treball a temps parcial i en determinats sectors i ocupacions més feminitzats i, sovint, pitjor remunerats.

També les cures tenen un paper central. Les dones continuen assumint una part més gran del treball domèstic i de cura no remunerat. Quan aquesta responsabilitat implica reduir la jornada, interrompre la trajectòria professional o abandonar temporalment el mercat laboral, les conseqüències poden acumular-se al llarg de la vida i arribar a la jubilació, amb pensions més baixes.

Desigualtat i violència: dues realitats diferents

La desigualtat econòmica entre dones i homes no és, per si mateixa, violència econòmica, però aquestes desigualtats poden generar o agreujar situacions de dependència. Per això, parlar de violència econòmica és també parlar d'autonomia. No es tracta només de tenir diners, sinó de poder decidir sobre els propis recursos, tenir informació sobre la situació econòmica, accedir a una feina en condicions dignes i disposar d'oportunitats per construir un projecte de vida propi. Els diners, en definitiva, no són només diners. Són també possibilitats, seguretat i llibertat per prendre decisions. ■

COM DETECTAR LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA ABANS QUE SIGUI MASSA TARD

La violència econòmica no sempre comença amb una prohibició clara o amb la retirada de tots els diners. Sovint apareix de manera gradual, a través de petits controls que es van normalitzant.

Haver de justificar una compra, no tenir accés als comptes compartits, deixar que l'altra persona gestioni tots els diners o renunciar a una oportunitat laboral per evitar una discussió són algunes de les situacions que es donen en la violència econòmica. Precisament perquè aquestes conductes poden quedar amagades darrere de la quotidianitat, detectar els primers senyals d'alerta és important. Per això, cal observar si existeix una desigualtat de poder i si els recursos econòmics s'utilitzen per limitar la llibertat de l'altra persona.

CAL OBSERVAR SI EXISTEIX UNA DESIGUALTAT DE PODER I SI ELS RECURSOS ECONÒMICS S'UTILITZEN PER LIMITAR LA LLIBERTAT DE L'ALTRA PERSONA.

Per identificar si estàs patint aquesta situació, pots fer-te aquestes preguntes:

- Tens accés als teus propis diners i pots decidir com utilitzar-los?
- Pots decidir en què gastes els teus ingressos sense haver de demanar permís?
- Tens accés als comptes bancaris compartits?
- Saps quins ingressos, despeses, estalvis i deutes té la família?
- Pots treballar, estudiar o formar-te sense que la teva parella t'ho impedeixi o et pressioni perquè no ho facis?
- Algú et demana explicacions constants sobre les teves despeses?
- Algú es queda els teus ingressos o decideix quants diners pots tenir?
- Els diners s'utilitzen per castigar-te, pressionar-te o condicionar les teves decisions?
- Tens por de les conseqüències que pot tenir prendre una decisió econòmica pel teu compte?
- Després d'una separació, algú utilitza els diners o les despeses dels fills i filles per continuar controlant-te?

No cal que responguis «sí» a totes les preguntes perquè el que estàs vivint pugui ser violència. Una sola conducta pot ser significativa, especialment si forma part d'un patró de control, es repeteix o va augmentant amb el temps.

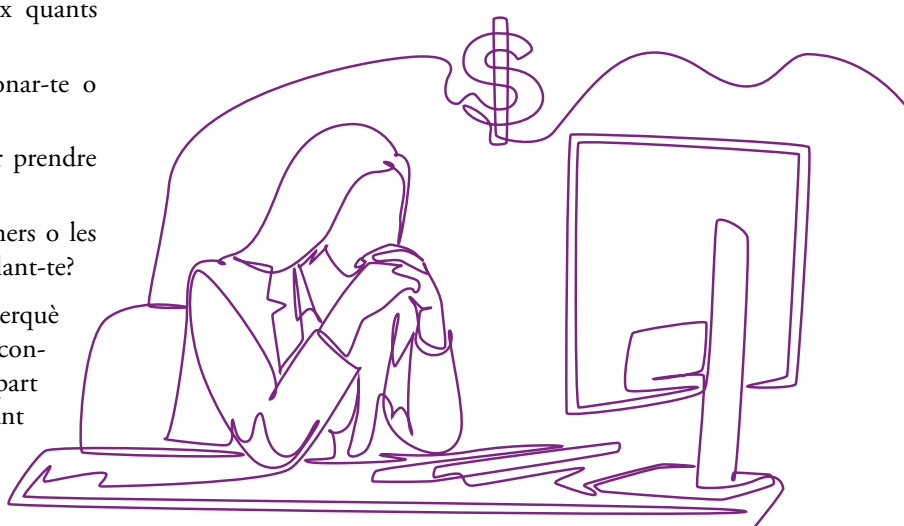
Senyals d'alerta

Hi ha alguns comportaments que poden indicar que la relació econòmica està deixant de ser igualitària. T'identifiques amb aquestes afirmacions?:

- «Jo gestiono els diners perquè tu no en saps.» Prendre decisions econòmiques de manera unilateral.
- «Si vols aquests diners, m'has d'explicar per a què.» Exigir justificacions constants sobre cada despesa personal.
- «No treballis; ja ens en podem sortir amb el meu sou.» Pressionar perquè una dona deixi la feina pot augmentar la seva dependència econòmica.
- «El compte és nostre, però només jo hi tinc accés.» Compartir els recursos no significa que una sola persona n'hagi de tenir el control.
- «Si marxes, no et pagaré res.» Després d'una separació, pressionar l'altra persona pot ser una forma de mantenir el control.

Control, dependència o conflicte de parella

No totes les dificultats econòmiques dins d'una parella són violència. La dependència econòmica descriu una situació en què una persona depèn dels ingressos o recursos de l'altra. Parlem de control econòmic quan una persona utilitza els diners i els recursos per limitar deliberadament l'autonomia de l'altra. La diferència no és només qui aporta més diners, sinó qui pot decidir i qui té capacitat real per actuar amb autonomia. ■

DE LA DEPENDÈNCIA A L'AUTONOMIA:
RECURSOS PER SORTIR DE LA VIOLÈNCIA

Reconèixer que alguna cosa no va bé és un primer pas. Explicar-ho a algú de confiança, buscar informació o consultar un servei professional pot ajudar a identificar possibles situacions de violència. Demanar ajuda també és recuperar autonomia.

El control dels diners pot haver reduït l'autonomia, dificultar l'accés a recursos o generar por davant de què pot passar si la situació es fa visible. Per això, no cal esperar que la situació sigui insostenible per buscar suport. El primer pas pot ser parlar amb algú de confiança. Explicar què està passant permet posar paraules a situacions que potser s'han anat normalitzant i, sobretot, no haver-les d'afrontar en solitari. També és possible adreçar-se directament a un servei professional per resoldre dubtes. Els serveis especialitzats poden ajudar-nos a valorar la situació, conèixer els drets i identificar les opcions disponibles.

Informar-se abans de prendre decisions

Conèixer els propis drets és especialment important quan hi ha diners, patrimoni, habitatge, fills i filles o obligacions econòmiques compartides. L'assessorament jurídic i social pot ajudar a entendre quins recursos existeixen i quines alternatives hi ha en cada situació.

Si és segur fer-ho, també pot ser útil conservar documentació econòmica important: contractes, nòmines, extractes bancaris, informació sobre préstecs o deutes, documents relacionats amb l'habitatge, assegurances o declaracions fiscals. Aquesta informació pot ser necessària més endavant per conèixer la situació econòmica pròpia i prendre decisions informades. Si tenir aquesta documentació pot provocar una situació de risc, és millor no fer-ho i consultar primer una professional sobre la manera més segura d'actuar.

Preparar una sortida segura

Quan existeix violència, posar fi a la relació pot requerir planificació. No hi ha una única manera de fer-ho ni totes les dones es troben en la mateixa situació. Un servei especialitzat pot ajudar a valorar qüestions com l'habitatge, els recursos econòmics disponibles, la situació dels fills i filles, la documentació necessària o les mesures de protecció. Si hi ha risc immediat, cal prioritzar la seguretat i contactar amb els serveis d'emergència. No cal tenir-ho tot resolt abans de demanar ajuda. El primer pas pot ser simplement explicar què està passant.

En cas de violència econòmica, demana ajuda!

A Sant Boi de Llobregat hi ha una xarxa de serveis especialitzats per informar, assessorar i acompanyar les dones que viuen —o creuen que poden estar vivint— una situació de violència masclista.

Si necessites informació, assessorament jurídic o suport psicològic perquè estàs patint una situació de violència masclista o et sembla que podria ser-ho, dirigeix-te a Can Jordana (Carrer Ebre, 27 - Tel. 936 351 237). Al Servei d'Informació i Atenció a les Dones de Sant Boi (SIAD) s'ofereixen serveis d'atenció psicològica individual i grupal, atenció jurídica i el servei Èlia, un consultori anònim de violència masclista. ■

També tens a la teva disposició els següents recursos:

SIE SANT BOI
Carrer Francesc Macià, 99-101 · Tel. 931 357 172

Si necessites orientació i suport social
Servei Social Bàsics
(urgències i atenció social a famílies) serveissocials@santboi.cat
Casal Ciutat Cooperativa: Carrer Pau Casals, 7 · Tel. 936 402 108
L'Olivera: Pl. Montserrat Roig, 1
Can Massallera: Carrer Mallorca, 30 · Tel. 936 548 950
La Gralla: Plaça Gegants, 1 · Tel. 936 400 334

ASSISTÈNCIA SANITÀRIA
Parc Sanitari Sant Joan de Déu:
Carrer del Dr. Antoni Pujades, 42 Tel. 936 406 350

CENTRES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE SANT BOI
CAP Montclar: Carrer Pi i Margall, 115 · Tel. 936 529 116
CAP Molí Nou: Ronda Sant Ramon, 5 · Tel. 936 543 300
CAP Camps Blancs: Plaça d'Euskadi, s/n · Tel. 936 529 130
CAP Vinyets: Ronda Sant Ramon, 187 · Tel. 936 525 013

MOSSOS D'ESQUADRA (Sant Boi)
Carrer Joan Baptista Milà i Rebull, 2 Tel. 935 675 845
COMISSARIA POLICIA LOCAL: Carrer Riera Fonollar, 2 · Tel. 936 400 123
EMERGÈNCIES: 092
JUTJAT DE GUÀRDIA: Carrer Carles Martí i Vilà, 2-4 · Tel. 935 517 224
PER SOL·LICITAR JUSTÍCIA GRATUÏTA: http://www.icab.cat

TELÈFONS D'EMERGÈNCIES (ATENCIÓ 24 HORES)
112 / 900 900 120
TELÈFONS GRATUÏTS CONTRA LA VIOLÈNCIA MASCLISTA.
MÉS INFORMACIÓ: WWW.IGUALTATSANTBOI.CAT

LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA EN PRIMERA PERSONA

Tres usuàries del Servei d'Informació i Atenció a les Dones de Sant Boi de Llobregat expliquen com la violència econòmica condiciona les seves vides i la dels fills i filles.

Vint anys treballant sense cotitzar

«Em sento humiliada, estafada totalment i amb una impotència terrible». Així explica una de les usuàries del Servei d'Informació i Atenció a les Dones de Sant Boi de Llobregat com l'afecta el maltractament econòmic que pateix des de fa més de 20 anys per part de la seva parella. Quan es van conèixer, ella tenia feina, cotxe i estalvis. Però després de traslladar-se a Sant Boi, va invertir tots els seus diners en la compra d'un habitatge compartit, i més endavant, la va convèncer perquè deixés la feina i s'encarregués de la gestió administrativa del seu negoci i de la casa.

Durant gairebé vint anys, va treballar sense guanyar un sou ni cotitzar a la Seguretat Social. Quan expressava la seva preocupació, ell li assegurava que no li faltaria de res. Mentrestant, ella perdia autonomia econòmica i acumulava una dependència de la qual no era conscient.

El 2024, les restriccions d'accés als comptes bancaris i la cancel·lació de la targeta de crèdit que utilitzava la van deixar sense possibilitat de pagar fins i tot la compra al supermercat. També va haver d'afrontar un deute de 1.200 euros de comunitat, que va poder assumir amb l'ajuda de la família. Amb la separació, van arribar els impagaments de la hipoteca, d'impostos i d'altres despeses de l'habitatge.

La situació li ha provocat una forta afectació psicològica i problemes de salut. Ara tem quedar-se sense casa i afrontar un futur econòmic incert, després d'haver-hi invertit els seus estalvis i anys de treball.

Fer-se càrrec de tot sense recursos

Sovint la violència econòmica es produeix per impagaments de la manutenció o quan aquesta és insuficient per cobrir despeses bàsiques. Una de les participants del grup d'ajuda mútua del Servei d'Informació i Atenció a les Dones explica les dificultats que té per tirar endavant amb una manutenció mínima de 450 euros per a dos fills, "que no cobreix ni la quarta part del que necessito", explica. Es va separar fa set anys, i després d'un període inicial de custòdia compartida, el pare va deixar de visitar-los i de contribuir econòmicament.

Ella ha reduït la jornada laboral per fer-se càrrec dels seus fills i necessita ajut dels serveis socials per fer front a despeses com el menjador escolar i les activitats extraescolars. Cada despesa amb el pare es converteix en una negociació, ja que no està estipulat en el contracte, malgrat que ell disposa de molts més recursos econòmics.

«Em posa al límit perquè em trenqui; sap que faré el que sigui pels meus fills», explica. La pressió constant li genera ansietat, i en els infants, tristesa i malestar emocional. "Els costa entendre per què el pare no es fa càrrec de les seves necessitats, sobretot quan perceben un tracte diferent respecte a la seva nova família". També han necessitat suport psicològic.

Negociació constant per cobrir necessitats bàsiques

Una altra de les usuàries del grup d'ajuda mútua explica que la violència econòmica ja va començar estant casada. Tot i compartir els comptes, ella acabava assumint més càrregues econòmiques que la seva parella, no podia estalviar i qualsevol despesa era motiu de retrets.

Ara, dos anys després de la separació, la situació s'ha tornat insostenible. Comparteixen la custòdia, però amb 15 anys la filla va decidir anar a viure amb la mare. El pare, tot i disposar de més recursos, es nega a compartir despeses. Per això, es veu obligada a demanar ajuda als seus pares per arribar a final de mes.

El maltractament arriba al punt que fins i tot la roba del fill i de la filla no pot sortir de casa del pare, ni tan sols quan la necessiten per a excursions o activitats escolars. "Cada despesa es converteix en una nova lluita i una font d'angoixa", explica. Per a ella, la separació no ha significat el final del maltractament econòmic: continua condicionant la seva vida quotidiana i la dels seus fills. ■

LUCÍA AVILÉS: "LA PRIMERA ACCIÓ PER **AL RECONEIXEMENT DE LA VIOLÈNCIA** ECONÒMICA COM A MODALITAT DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE ÉS MODIFICAR EL CODI PENAL"

Lucía Avilés Palacios és vocal del Consejo General del Poder Judicial i exerceix com a magistrada al Jutjat Penal número 2 de Mataró. Experta en violència de gènere, és una de les jutgesses més compromeses amb els drets de les dones i en defensa de les víctimes.

Com està reconeguda la violència econòmica contra les dones com una forma específica de violència de gènere a l'ordenament jurídic espanyol?

La violència econòmica no es reconeix al nostre ordenament jurídic. La principal norma de referència en matèria de violència de gènere és la Llei Orgànica 1/2004, que reconeix com a formes de violència de gènere la física, psicològica, sexual, amenaces, coaccions, privacions arbitràries de llibertat, però no inclou la violència econòmica.

A nivell internacional, el Conveni d'Istanbul de l'any 2011, ratificat per Espanya i que per tant forma part del nostre ordenament jurídic, reconeix la violència econòmica com una de les formes de violència contra les dones. Per tant, hi ha una obligació de l'Estat espanyol d'adaptar l'ordenament jurídic en matèria penal per a aquest reconeixement exprés de la violència econòmica com una forma de violència de gènere. Mentre no es produeixi aquesta adaptació, no hi haurà un reconeixement de la violència econòmica. Per adaptar l'ordenament jurídic espanyol a aquesta obligació internacional cal modificar el Codi Penal, i aquesta modificació només pot ser mitjançant llei orgànica de l'Estat espanyol.

Quines llacunes legals continuen existint i com afecten les víctimes?

El nostre ordenament jurídic no reconeix expressament la violència econòmica com a violència de gènere, però això no vol dir que no es pugui reconduir a altres categories jurídiques, com a violència psicològica, per exemple, ja que l'efecte que produeix l'escanyament econòmic reiterat per privar la dona i les filles i els fills dels recursos bàsics per a la vida pot tenir un efecte nefast en la salut mental. Per tant, mentre no es reconegui, sí que podríem utilitzar aquesta solució, però òbviament sempre és millor regular expressament.

> **"EL NOSTRE ORDENAMENT JURÍDIC NO RECONEIX EXPRESSAMENT LA VIOLÈNCIA ECONÒMICA COM A VIOLÈNCIA DE GÈNERE, PERÒ AIXÒ NO VOL DIR QUE NO ES PUGUI RECONDUIR A ALTRES CATEGORIES JURÍDIQUES"**

Difícilment un jutjat pot suplir o pot activar un control econòmic que no només s'ha perdut, sinó que potser mai no s'ha arribat a tenir. Aquí la via penal només podrà fer constatar una pèrdua patrimonial, una lesió, un menyscapte, potser també en matèria de salut psíquica, i acordar una reparació econòmica, la reparació del dany social, etcètera. Però crec que en matèria de violència econòmica com a violència de gènere no es poden suplir totes les necessitats de les víctimes a través d'una acció judicial.

Quines reformes legals i mesures concretes considera prioritàries?

La primera acció és modificar el Codi Penal. El tipus penal on es manifesta o expressa més habitualment aquesta violència és l'impagament de pensions alimentàries, però també trobem estafes, administracions deslleials, apropiacions indegudes i, en general, els delictes contra el patrimoni. És necessari que s'elimini la denominada 'excusa absolutòria', que en aquests casos de delictes contra el patrimoni exonera de responsabilitat penal les parelles.

D'altra banda, cal aprofitar els recursos que ofereix el sistema per aconseguir investigacions penals més eficients, encaminades a la determinació del patrimoni real de la persona investigada. Això evitaria situacions en què, juntament amb la investigació d'un delicte d'impagament de pensions alimentàries, es pogués donar un eventual delicte d'alçament de béns, en què la persona investigada se situa deliberadament en una situació d'insolvència per no haver de pagar la prestació alimentària, tot el que suposen, per exemple, les economies submergides, no declarades, que resulten complicades d'investigar, però que es poden investigar. ■

ACTES I ACTIVITATS DE PROMOCIÓ DE LA IGUALTAT ENTRE DONES I HOMES

Al llarg d'aquest any, Sant Boi ha impulsat activitats i iniciatives per avançar cap a una ciutat més igualitària, justa i lliure de violències masclistes.

Hem compartit espais de sensibilització, reflexió i participació, amb especial protagonisme de les activitats commemoratives del 8M, Dia Internacional de les Dones.

Continuem treballant, juntes i junts, per construir una societat més igualitària i feminista.

▲ 2a edició de la Fira La Tecnòloga, per trencar la bretxa de gènere en l'àmbit de les STEAM

▲ Lectura del manifest del Dia Internacional de les Dones

▲ Ofrena floral al monument de la Dona Treballadora en el marc del Dia Internacional de les Dones

▲ Comitiva santboiana a la manifestació unitària de Barcelona del Dia Internacional de les Dones

▲ Obra de teatre Las Sufragistes del grup Paranoia Studi, en el marc dels actes de commemoració del 8M

▲ Sant Jordi coeducatiu, taller per trencar els estereotips de gènere i educar en igualtat

▲ Jornada 'Quan l'odi es fa viral' a càrrec de l'Elisa Garcia MIngo, en el marc de la subseu del 7è Congrés de les Dones del Baix Llobregat

AIXÒ NO ÉS AMOR

www.aixonoesamor.cat

AJUNTAMENT SANT BOI DE LLOBREGAT